

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

24 aprilie 2018

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte Nicolae Gordilă,

Judecători Elena Covalenco, Iurie Diaconu, Liliana Catan și Ion Guzun,

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 02 august 2017 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2017, declarat de avocatul Caminscaia Aliona în numele inculpatului

Popov Cristian.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 15.12.2016 - 02.08.2017;
2. Instanța de apel: 28.08.2017 - 06.11.2017;
3. Instanța de recurs: 27.02.2018 - 24.04.2018.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 02 august 2017, Popov Cristian a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.188 alin.(2) lit.b), d), e), f) Cod penal la 5 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Prin aceeași sentință a fost recunoscut vinovat și condamnat Rațoi Leonid, în privința căruia hotărârile judecătorești nu se contestă.

Acțiunea civilă a fost admisă, dispunându-se încasarea de la Rațoi Leonid și Popov Cristian în mod solidar, în beneficiul părții vătămate Cacariuc Victor a prejudiciului material în sumă de 1170 lei.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că Popov Cristian, la 13 iunie 2016, aproximativ la ora 06.30, de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu Rațoi Leonid și încă o persoană nestabilă de organul de urmărire penală, planificându-și intențiile sale infracționale, urmărind scopul sustragerii deschise a bunurilor altei persoane, s-au urcat în automobilul de model „Dacia Logan”, cu n/î xx, la volanul căruia se afla Cacariuc Victor, care activează în calitate de taximetrist la compania de taxi 14474 și care staționa lângă blocul locativ nr.2 din str.xx, mun.Chișinău, pe care amenințându-l cu răfuiala fizică, l-a apucat cu o mână de gât, iar în a doua mână ținând un ciob din sticlă de la bere stricată, cu tăișul în direcția părții vătămate, l-a amenințat că o să-l înjunghie dacă nu îi duce gratis la destinația indicată de ei, moment în care Cacariuc Victor a reușit să iasă din automobil și să solicite ajutor. Tot atunci, Popov Cristian, care se afla pe bancheta din față, a sustras din mapa cu acte bani în sumă de 720 lei, după care au ieșit toți trei din automobil, fiind agresivi, au deteriorat cauciucul de la roata din față din partea dreaptă a automobilului și lampa de iluminare la preț de 450 lei, numindu-l în continuare pe Cacariuc Victor cu cuvinte necenzurate, iar auzind că a fost solicitată poliția, au fugit de la locul comiterii infracțiunii, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material în proporții considerabile în sumă totală de 1170 lei.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul A.Caminscaia în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei

noi hotărâri, prin care să fie dispusă încetarea procesului penal, pe motivul împăcării părților, deoarece inculpatul la data de 28.04.2017 a încheiat o tranzacție de împăcare cu partea vătămată, V.Cacariuc, în urma căreia aceasta a solicitat încetarea procesului penal în privința inculpatului, ambele părți au susținut tranzacția încheiată în mod benevol, astfel că instanța incorect nu a dispus încetarea procesului penal motivând că nu a fost stabilit acordul de voință al părții vătămate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2017, a fost respins, ca nefondat, apelul declarat de către avocatul A.Caminscaia în numele inculpatului C.Popov.

Instanța de apel a constatat că prima instanță, în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv probele administrate în cauză, dându-le o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului C.Popov în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.188 alin.(2) lit.b), d), e), f) Cod penal, justă fiind concluzia acesteia privind determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite de inculpat și semnele componentei de infracțiune incriminate.

Totodată, instanța de apel verificând legalitatea sentinței sub aspectul în care este contestată de către avocatul A.Caminscaia în numele inculpatului C.Popov, a conchis că alegațiile apărării privind încetarea procesului penal pe motivul împăcării părților este neîntemeiat, sub aspectul vizat fiind justă soluția primei instanțe, deoarece în speță nu pot fi aplicate prevederile art.109 Cod penal, or, norma dată poate fi aplicată față de persoanele care nu au antecedente penale pentru infracțiuni similare, comise cu intenție, sau dacă în privința sa nu a mai fost dispusă încetarea procesului penal, ca rezultat al împăcării, pentru infracțiuni similare comise cu intenție în ultimii cinci ani. Mai mult, infracțiunea comisă de inculpat face parte din categoria celor grave, ceea ce denotă inadmisibilitatea de drept de a aplica față de inculpatul C.Popov instituția împăcării, precum reținând și acel fapt că a fost admisă de prima instanță acțiunea civilă înaintată de partea vătămată, prin care s-a dispus încasarea în mod solidar de la C.Popov și L.Rațoi prejudiciul material cauzat prin infracțiune în sumă de 1170 lei.

La stabilirea pedepsei lui C.Popov, instanța de apel a concluzionat că prima instanță a ținut cont de prevederile art.7, 61, 75, 70 alin.(3) Cod penal și a aplicat acestuia o pedeapsă echitabilă, considerând că scopul legii penale privind reeducarea și corectarea inculpatului va fi posibilă doar cu aplicarea unei pedepse privative de libertate, în limitele stabilite de către prima instanță, lipsind careva împrejurări ce ar indica asupra faptului că aplicarea unui alt tip de pedeapsă, sau micșorarea termenului pedepsei închisorii în privința inculpatului, ar fi oportună și proporțională faptelor comise de către acesta, dar și va duce la atingerea deplină a scopului legii penale.

5. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar avocatul A.Caminscaia în numele inculpatului C.Popov care, invocând ca temei prevederile art.427 alin.(1) lit.6) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie dispusă încetarea procesului penal pe motivul împăcării părților, în temeiul art.109 Cod penal, 332 Cod de procedură penală, deoarece instanța de apel incorect a dispus respingerea alegației sale expuse supra, pe motiv că infracțiunea comisă de inculpat se califică ca infracțiune gravă, ignorând faptul că la momentul comiterii infracțiunii inculpatul era minor, iar potrivit art.109 Cod penal, în

cazul minorilor și pentru o infracțiune gravă poate fi aplicată împăcarea părților, care rezultă din tranzacția încheiată la 28.04.2017 între C.Popov și V.Cacariuc, care a fost încheiată benevol, exprimând voința părții vătămate.

6. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal consideră că recursul declarat de avocatul A.Caminscaia urmează a fi admis, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art.434 Cod de procedură penală, Colegiul penal, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia, doar întru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel prin prizma prevederilor art.427 alin.(1) Cod de procedură penală.

Reieșind din textul recursului, recurentul invocă că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, temei ce se regăsește în pct.6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală.

Analizând temeiul dat în raport cu motivele invocate în recursul declarat, Colegiul penal constată că acesta și-a găsit confirmare, deoarece după cum reiese din conținutul recursului, recurenta critică soluția instanței de apel sub aspectul că instanța incorect a considerat că în privința inculpatului nu poate fi dispusă încetarea procesului penal în temeiul art.109 Cod penal, deoarece infracțiunea comisă de acesta face parte din categoria celor grave, fapt ce denotă inadmisibilitatea de drept de a aplica față de inculpat instituția împăcării.

Verificând legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor cauzei, Colegiul penal consideră că, motivul invocat de recurentă referitor la netemeinicia concluziei instanței de apel privind neaplicarea în privința inculpatului C.Popov a prevederilor art.109 Cod penal, este unul întemeiat, deoarece, la caz, lipsesc careva interdicții care ar împiedica aplicarea instituției împăcării.

Colegiul penal relevă că, prin derogare de la regula generală de a urmări și pedepsi penal persoanele care au săvârșit infracțiuni, statul a urmărit realizarea justiției restaurative în privința inculpaților care îndeplinesc condițiile împăcării. Din cele menționate, instanța observă că instituția împăcării a fost instituită de legiuitor în calitate de mijloc de corectare și reeducare a inculpatului, alternativ pedepsei penale.

De asemenea, Colegiul penal menționează că împăcarea este *bilaterală*, deoarece este realizată între bănuit, învinuit, inculpat și partea vătămată. Totodată, ea trebuie *exprimată în mod personal*, prin urmare împăcarea operează doar *in personam*, înlăturând răspunderea penală numai față de acel bănuit, învinuit, inculpat cu care partea vătămată s-a împăcat.

Alte condiții de formă ale împăcării stabilesc că aceasta nu trebuie dedusă din anumite situații sau împrejurări, presupunând un acord *explicit și clar* prin care părțile consimt *in mod liber* asupra soluționării conflictului penal.

La fel, împăcarea nu poate fi valabilă decât dacă este: 1) *totală*, deoarece vizează atât latura penală, cât și civilă a cauzei; 2) *definitivă*, deoarece atrage imposibilitatea procesuală de a relua conflictul; 3) *necondiționată*, conflictul dintre părți încetând fără a impune îndeplinirea anumitor condiții

Din conținutul art.109 Cod penal rezultă că împăcarea părților poate fi încheiată doar în cazul îndeplinirii cumulative a anumitor condiții. Una din condițiile încheierii împăcării penale este ca legea să prevadă în mod expres posibilitatea împăcării pentru

fapta săvârșită. În acest sens, ținând cont de gravitatea infracțiunii și art.109 alin.(1) și alin.(4) Cod penal, care permite împăcarea părților pentru o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă, iar *în cazul minorilor și pentru o infracțiune gravă*, la fel aceasta este permisă doar pentru infracțiunile prevăzute la capitolele II-VI din Partea specială.

Prin urmare, instanța de recurs reține că, C.Popov a fost condamnat în baza art.188 alin.(2) lit.b), d), e), f) Cod penal, pentru tâlhărie, adică atacul tâlhăresc săvârșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de amenințarea cu aplicarea violenței periculoase pentru viață sau sănătatea persoanei agresate, săvârșit de două sau mai multe persoane, prin pătrundere în alt loc de depozitare, cu cauzarea de duane în proporții considerabile.

Din declarațiile date de către partea vătămată V.Cacariuc în ședința de judecată din 27.04.2017 și acordul de împăcare încheiat între inculpat și partea vătămată la 28.04.2017, ultimul solicitând în ședința din 28.04.2017 de a fi anexat acordul dat la materialele cauzei, rezultă că partea vătămată V.Cacariuc l-a iertat pe inculpatul C.Popov și s-a împăcat cu acesta, solicitând încetarea procesului penal pe motiv dat (f.d.149, 154, 236 v.3).

Colegiul penal atestă că, infracțiunea pentru care a fost condamnat C.Popov, conform art.16 Cod penal, se consideră gravă, legislatorul stabilind pentru fapta dată o pedeapsă cu închisoarea de la 8 la 10 ani. Inculpatul a săvârșit infracțiunea în timpul minoratului, pe când nu avea împlinită vârsta de 18 ani.

Prin urmare, art.109 Cod penal permite împăcarea părților pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.188 alin.(2) Cod penal, deoarece instituția împăcării poate avea loc în cazul minorilor și pentru o infracțiune gravă, astfel că incorectă este constatarea făcută în partea dată de către instanța de apel.

De asemenea, instanța de apel, respingând solicitarea părții apărării privind încetarea procesului penal pe motivul împăcării părților, a făcut trimitere la norma art.109 Cod penal, motivând că instituția împăcării poate fi aplicată față de *„persoanele care nu au antecedente penale pentru infracțiuni similare comise cu intenție sau dacă în privința sa nu a mai fost dispusă încetarea procesului penal, ca rezultat al împăcării, pentru infracțiuni similare comise cu intenție în ultimii cinci ani”*, fără a ține cont că sintagma dată a fost introdusă prin Legea nr.130 din 09.06.2016, intrată în vigoare la 15.07.2016, adică după comiterea infracțiunii de către C.Popov și aceste dispoziții, în temeiul art.10 Cod penal, nu se aplică retroactiv. Mai mult, instanța de recurs ține să enunțe că, deși inculpatul anterior a fost atras la răspundere penală, însă infracțiunea pentru care a fost recunoscut vinovat nu este similară cu cea pentru care a fost recunoscut vinovat în prezenta speță, astfel dânsul nu are antecedente penale pentru infracțiuni similare și respectiv, în privința lui până la pronunțarea sentinței de condamnare din 02.08.2016 nu a fost dispusă încetarea procesului penal, ca rezultat al împăcării, pentru infracțiuni similare comise cu intenție în ultimii cinci ani.

Prin urmare, reținând cele expuse *supra*, instanțele de fond neântemeiat au respins solicitarea părții apărării de a aplica în privința inculpatului instituția împăcării, eroare ce servește drept temei pentru intervenire în soluțiile adoptate în favoarea inculpatului.

Conform art.332 alin.(1) Cod de procedură penală, în cazul în care pe parcursul judecării cauzei se constată că părțile s-au împăcat, instanța încetează procesul penal în cauza respectivă, dacă legea penală permite împăcarea.

Potrivit dispoziției art.435 alin.(1) pct.2) lit.b) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează, parțial sau total, hotărârea atacată și dispune achitarea persoanei sau încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de lege.

În asemenea circumstanțe, Colegiul penal conchide că recursul declarat de avocatul A.Caminscaia în numele inculpatului este întemeiat, iar hotărârile judecătorești adoptate în privința ultimului urmează a fi casate parțial, cu dispunerea încetării procesului penal în privința lui C.Popov în baza art.188 alin.(2) lit.b), d), e), f) Cod penal în legătură cu împăcarea părților, în temeiul art.109 Cod penal.

7. În conformitate cu prevederile 434, art.332 alin.(1), art.391 alin.(1), 435 alin.(1) pct.2) lit.b) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Caminscaia Aliona în numele inculpatului Popov Cristian, casează parțial sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 02 august 2017 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2017, în cauza penală în privința lui Popov Cristian în baza art.188 alin.(2) lit.b), d), e), f) Cod penal și dispune încetarea procesului penal în privința acestuia, în temeiul art.109 Cod penal, în legătură cu împăcarea părților.

Celelalte dispoziții ale hotărârilor contestate se mențin.

Popov Cristian urmează a fi eliberat din instituția penitenciară, dacă în privința lui nu este aplicată măsura preventivă sub formă de arest sau nu execută pedeapsa închisorii în baza altor hotărâri judecătorești.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 22 mai 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun